

31.8.2016

Ympäristöministeriölle

Viite: lausuntopyyntö 22.6.2016, nro YM019:00/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muun ohella, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) roolia kuntien alueidenkäytön ja rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa rajoitetaan. Turun hallinto-oikeus lausuu tältä osin seuraavaa:

Luonnoksessa todetaan, että ELY-keskukset ovat tähän saakka käyttäneet valitusoikeuttaan maltillisesti ja pääosin asiantuntevasti. Turun hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä ilmenevät tiedot vahvistavat tätä käsitystä. ELY-keskuksen vuonna 2011 tekemistä 11 valituksesta hylättiin vain yksi, vuonna 2012 tehdyistä 11 valituksesta hylättiin kaksi, vuonna 2013 tehdyt 8 valitusta hyväksyttiin kaikki, vuonna 2014 tehdyistä 12 valituksesta hylättiin 1 ja vuonna 2015 tehdyt 8 valitusta hyväksyttiin kaikki. Niissäkin tapauksissa, joissa valitus on koskenut yksittäistä suunnittelutarveratkaisua, poikkeamis- tai lupapäätöstä, kysymys on ollut pääosin tilanteista, joissa kunnan viranomaisen myönteinen ratkaisu olisi lainvoimaiseksi tultuaan vaarantanut hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun.

Nykyisin ELY-keskuksen tehtävät määritellään lain 18 §:ssä ja ELY-keskuksella säädetään yksiselitteisesti olevan valitusoikeus kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä (191 §), maisematyölupaa ja purkamislupaa koskevasta päätöksestä (192 §) sekä poikkeamispäätöksestä ja suunnittelutarveratkaisusta (193 §). Luonnoksessa ELY-keskuksen 18 §:n mukaisia tehtäviä esitetään rajattaviksi, ja sen 191 §:ään ja 193 §:ään perustuvan valitusoikeuden määriteltäisiin koskevan sen ”toimialaan kuuluvia asioita”. ELY-keskuksen valitusoikeus maisematyöluvasta esitetään poistettavaksi kokonaan ja valitusoikeus purkamisluvasta koskisi vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennuksia.

Turun hallinto-oikeus pitää ehdotettuja muutoksia huonoina muutoksenhakutuomioistuimen näkökulmasta. Määritelmä ”toimialaansa kuuluvissa asioissa” on ELY-keskuksen valitusoikeuden osalta epätasällinen, kun tarkoitus on perustelujen mukaan rajata valitusoikeus 18 §:n 2 momentin mukaisesti ELY-keskuksen valvottavaksi säädettyihin asioihin. Nykyisistä yksiselitteisistä säännöksistä siirryttäisiin sääntelyyn, jonka perusteella olisi yksittäistapauksessa

tulkinnanvaraista, onko ELY-keskuksella valitusoikeus asiassa. Luonnoksessa esitetään esimerkiksi purkamislupien osalta, että mikäli asiassa on epäselvää, onko rakennus valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä, asiaa voidaan selvittää asiantuntijalausunnon avulla. Toisin sanoen tuomioistuin joutuisi yksittäistapauksessa hankkimaan selvityksiä lupapäätöksen kohteena olevan rakennuksen laadusta vain ratkaistakseen kysymyksen valitusoikeutta koskevasta prosessinedellytyksestä. Esitetyn kaltainen sääntely johtaa epätarkoituksemukaiseen työmäärän lisäykseen hallintotuomioistuimissa.

Lausunnon on valmistellut hallinto-oikeustuomari Hannamajja Falck.

Ylituomari

Ritva Isomoisio